

УДК: 159.9.075:159.937.3-021.462

DOI: 10.26697/ijes.2019.4.26

Ризик розвитку віртуальної залежності як наслідок надмірного використання віртуальної реальності: сучасний погляд на проблемуАспірант Лисенко О. С.¹¹ Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної Академії педагогічних наук України, Україна**Резюме****Вступ:**

Концепція віртуальної реальності була розроблена в 1950-х роках. Розвиток технологій для відтворення віртуальної реальності дозволяє ефективно використовувати взаємодію зі змодельованим простором у медицині, військовій підготовці та для промислової реалізації геймерських товарів.

Встановлено, що розвиток віртуальної залежності має вірогідний вплив на появу суїцидальної поведінки та психічних розладів.

Методи:

Аналіз та синтез наукової літератури.

Результати:

За даними М. Park й співавторів, що були опубліковані в 2019 році, та S. Bioulac й співавторів, що були опубліковані в 2018 році, зазначається наступна інформація.

Віртуальна реальність – це технологія комп'ютер-асоційованого моделювання зображень та звуків, що відображає уявне місце/ситуацію з максимально реалістичною ілюзією відтворення.

Зорові та слухові ілюзії формуються за допомогою стимулів відповідної гарнітури, що забезпечує якість відтворення уявного середовища.

Зазвичай доступ до віртуальної реальності забезпечується комп'ютером та супровідною гарнітурою, до якої вмонтовані динамік/навушники, система зворотної відповіді, система візуалізації синтезованого середовища та ін.

Встановлено, що під час перебування в віртуальній реальності в користувача знижуються больові відчуття, зменшується стрес та рівень тривоги, що сприяє посиленню дослідження цих систем в контексті лікування посттравматичного стресового розладу, тривожних розладів, специфічних фобій тощо.

Існують повідомлення про ефективність використання віртуального простору для реабілітації хворих на аутизм, хворобу Альцгеймера та ін.

Однак, надмірне захоплення віртуальною реальністю здатне викликати віртуальну залежність.

Згідно результатів наукового дослідження, проведеного К. Zajac та співавторами в 2017 році,

розвиток віртуальної залежності може також супроводжуватися появою психологічних розладів (в тому числі серед молодого населення).

У 2019 році була представлена важлива робота Z. Di та співавторів, де зазначається про те, що концепція віртуальної залежності була висунута понад 20 років тому, а також вперше описувались діагностичні критерії для встановлення цього діагнозу.

Однак, сучасні опитувальні анкети є досить різноманітними.

Сьогодні в контексті вивчення віртуальної залежності вивчають появу різних розладів самоконтролю, нейротизму тощо.

Надзвичайно важливою є робота групи вчених L. Guo зі співавторами, що була опублікована в Journal Of Behavioral Addictions 2018 року. Так, встановлено зв'язок між віртуальною залежністю, розладами сну та суїцидальною поведінкою.

В дослідженні було проаналізовано 20995 анкет молодих осіб, з яких 2864 осіб (13.7%) повідомили про суїцидальні ідеї та 537 (2.6%) про здійснені спроби самогубства.

Висновки:

Розвиток віртуальної залежності може бути обумовлений надмірним використанням віртуальної реальності. Існує чисельна кількість сучасних діагностичних анкет, що дозволяють виявити ступінь вираженості цього розладу в залежності від різних психо-фізичних та соціальних критеріїв.

Однак, потрібні подальші дослідження цього питання.

Інформація про автора:

Лисенко Олексій Станіславович – аспірант, Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної Академії педагогічних наук України, Київ, Україна.

Наукові інтереси: психологічні особливості розвитку, перебіг, діагностика віртуальної залежності серед різних вікових категорій, фактори ризику, що впливають на появу вищезазначеного розладу та методи ефективної й безпечної психологічної корекції; <http://orcid.org/0000-0002-3096-6223>.

Автор-Кореспондент:

Лисенко Олексій Станіславович

Email Автора-Кореспондента:

monocolor@meta.ua